Uitspraak Commissie van Beroep 2010-01 d.d. 28 januari 2010
(prof. mr. A.S. Hartkamp, voorzitter, mr. A. Bus, mr. C.A. Joustra, drs. P.H.M. Kuijs AAG en mr. A. Rutten-Roos, leden, en mr. M.J. Drijftholt, secretaris)

Samenvatting

Bankrekening. TIN-code. Overboekingen/transacties door onbevoegde derde, niet door de rekeninghouder. Consument heeft afschriften niet binnen 12 maanden gecontroleerd het-geen op grond van de algemene voorwaarden wel had gemoeten. Gelet daarop geen recht op schadevergoeding. Naar redelijkheid en billijkheid zijn de bepalingen uit algemene voorwaarden in de omstandigheden van dit geval niet onaanvaardbaar. Beslissing van de Geschillencommissie blijft in stand.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in hoger beroep

1.1 Consument heeft bij een op 8 september 2009 gedateerd beroepschrift, met producties, dat op 10 september bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFid) is binnengekomen, op de voet van artikel 22.1 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening juncto art. 5 van het Reglement Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (het Beroepsreglement), de uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: de Geschillencommissie) van 30 juli 2009 ter toetsing voorgelegd aan de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Beroepscommissie).

1.2 Verweerster in beroep (verder: de bank) heeft bij een op 25 november 2009 gedateerd verweerschrift, met producties, verzocht het beroep af te wijzen.

1.3 De Beroepscommissie heeft de zaak ter zitting van 21 december 2009 mondeling behandeld. Consument was daarbij, hoewel behoorlijk in kennis gesteld, niet aanwezig en evenmin vertegenwoordigd. Naar aan de Beroepscommissie is meegedeeld, was de reden hiervoor dat hij in Iran woont en de kosten voor het laten bijwonen van de zitting door een vertegenwoordiger te bezwaarlijk vond. Namens de bank is de zaak toegelicht door haar advocaat. Er is geen pleitnota overgelegd.

2. De procedure in eerste aanleg.

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Beroepscommissie naar de uitspraak van de Geschillencommissie die aan deze uitspraak is gehecht.

3. Inleiding op de beoordeling van het beroep

3.1 De Beroepscommissie gaat uit van de volgende feiten.
(i) In 1997 of 1998 heeft Consument (voor zover hier van belang) twee rekeningen bij de bank geopend, een USD-rekening en een guldensrekening met rekeningnummer X respectievelijk Y. Vanaf 15 mei 2001 maakte Consument gebruik van internet-bankieren. Op 21 november 2004 is er aangaande de guldensrekening (inmiddels eurorekening) een TIN-code (telefonische toegangscode) aangevraagd en op of omstreeks die datum is dat ook voor de USD-rekening gedaan.
(ii) Op 18 juli 2005 is door middel van de TIN-code de tegenwaarde van € 48.366,71 overgeschreven van de USD-rekening naar de eurorekening. Zowel op 21 juli 2005 als op 1 augustus 2005 is er door middel van de TIN-code € 1.000,- overgemaakt van de eurorekening naar een bankrekening ten name van Z, de ex-echtgenote van Consument. Op 26 juli 2005 is door middel van een gepersonaliseerd overschrijvings-formulier € 46.650,31 overgemaakt van de eurorekening naar de rekening van Z. Op 13 september 2005 heeft Z € 38.150,- en € 8.000,- overgemaakt van haar rekening op rekeningen op naam van A. Consument, de zoon van Consument en Z.

3.2 Consument vordert van de bank vergoeding van de schade die hij stelt door de voor-melde overschrijvingen te hebben geleden. Hij baseert zijn vordering op de volgende stellingen. Na zijn verhuizing van Rotterdam naar Teheran - waarvan, naar de Beroepscommissie overweegt, onduidelijk is wanneer (en zelfs in welk jaar) zij heeft plaatsgevonden - heeft hij de bank in 2005 zes maal een adreswijziging gestuurd. Niettemin is de bank haar correspondentie blijven richten aan het adres in Rotterdam waar hij niet meer woonachtig was. Tot die correspondentie behoorden bank-afschriften en volgens Consument ook gepersonaliseerde overschrijvingsformulieren. Die stukken zijn ontvangen door Z, die nog steeds woonde op dat adres. Hij heeft nimmer een TIN-code aangevraagd. De aanvraagformulieren daarvoor zijn door Z, voorzien van een valse handtekening, ingediend. Ook de handtekening op het gepersonaliseerde overschrijvingsformulier is vervalst.

3.3 De bank stelt dat zij van Consument nooit een adreswijziging heeft ontvangen. Consument had moeten begrijpen dat zijn adreswijzigingen niet waren aangekomen, omdat hij pas in december 2006 voor het eerst op zijn Teheranse adres post van haar heeft ontvangen.

3.4 Tevens stelt de bank dat Consument, die beschikte over internetbankieren, de over-boekingen had behoren op te merken, alsmede het feit dat aan de door hem af-genomen diensten een TIN-code was toegevoegd. Hiertoe verwijst zij naar en beroept zij zich op art. 12 en 13 van de Algemene Bankvoorwaarden in verbinding met art. 11 lid 2 van de Algemene Voorwaarden Toegang.

3.5 Art. 12 en 13 van de Algemene Voorwaarden B luiden voor zover hier van belang als volgt:

Artikel 12. Controle bankbescheiden.
(…)
De cliënt is verplicht de door de bank aan hem gezonden bevestigingen, rekeningafschriften, nota's of andere opgaven terstond na ontvangst te controleren. (…) Bij constatering van een onjuistheid of onvolledigheid is de cliënt verplicht de bank daarvan zo spoedig mogelijk in kennis te stellen.
(…)

Artikel 13. Goedkeuring bankbescheiden.

Indien de cliënt de inhoud van bevestigingen, rekeningafschriften, nota's of andere opgaven van de bank aan de cliënt niet heeft betwist binnen twaalf maanden nadat die stukken redelijkerwijze geacht kunnen worden de cliënt te hebben bereikt, geldt de inhoud van die stukken als door de cliënt te zijn goedgekeurd. (…)

3.6 Art. 11 lid 2 van de Algemene Voorwaarden Toegang B luidt als volgt:

Artikel 11. Rekeninginformatie.
1. (…)
2. Cliënt verplicht zich regelmatig, doch minimaal één maal per dertig dagen, dit rekeningoverzicht in te zien en te controleren. Een elektronisch beschikbaar gesteld rekeningoverzicht wordt, voor de toepassing van artikel 12 en 13 van de Algemene Voorwaarden, gelijk gesteld aan een papieren rekeningafschrift.
3. (…)

4. Beoordeling van het beroep

4.1 Het beroep van de bank op art. 11 lid 2 Algemene Voorwaarden Toegang B in verbinding met de artikelen 12 en 13 van de Algemene Voorwaarden B slaagt. Het staat vast dat Consument tegen de onder 3.1 (ii) genoemde overschrijvingen niet voor februari 2007 bezwaar heeft gemaakt bij de bank. Daarmee is de termijn bedoeld in art. 11 lid 2 ruimschoots overschreden.

4.2 Ter rechtvaardiging daarvan heeft Consument slechts aangevoerd dat hij geen opdracht heeft gegeven tot die overschrijvingen, daarmee niet bekend was en ook geen reden had om zijn rekeningoverzichten te controleren, omdat er volgens hem op zijn rekeningen geen transacties plaatsvonden. Met de Geschillencommissie is de Beroepscommissie van oordeel dat dit verweer faalt. De bepaling van art. 11 lid 2 is duidelijk en naar het oordeel van de Beroepscommissie niet onredelijk. Ook indien op een rekening geen door de rekeninghouder geïnitieerde transacties plaatsvinden

(hetgeen uiteraard niet regelmatige af- of bijschrijvingen uitsluit, zoals bijschrijvingen door derden, automatische incasso, periodieke rentebijschrijvingen, afschrijving van kosten voor het aanhouden van de rekening e.d.), rust de in die bepaling bedoelde verplichting juist ook op de rekeninghouder in verband met mogelijke onregelmatigheden zoals die zich in het onderhavige geval volgens Consument hebben voorgedaan. Het voorschift draagt bij aan de mogelijkheid zulke onregelmatigheden tijdig op het spoor te komen, te analyseren en zo nodig ongedaan te maken, zulks zowel in het belang van de rekeninghouder als van de bank.

4.3 Uiteraard is het mogelijk dat een beroep op de bepaling naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar moet worden geoordeeld, maar daarvan is in de omstandigheden van dit geval geen sprake. Als enige omstandigheid die in dit verband relevant zou kunnen zijn, beschouwt de Beroepscommissie de eventuele onvoorzichtigheid van de bank bij het controleren van de handtekeningen op de aanvragen voor de TIN-codes en op het gepersonaliseerde overschrijvingsformulier. Gelet op het weinige dat Consument daaromtrent heeft gesteld en op beschouwing van de in het dossier aanwezige kopieën van de handtekeningen acht de Beroepscommissie het niet aannemelijk dat de bank op dit punt is tekort geschoten in de van haar te vergen zorgvuldigheid.

4.4 De overige grieven van Consument behoeven geen behandeling. De overwegingen van de Geschillencommissie ten aanzien van de al dan niet opgegeven en ontvangen adreswijzigingen en de bewijslast ter zake daarvan, van de toepasselijkheid van de voormelde bepalingen op door de bank verzonden bescheiden, van de vraag wie de handtekening heeft vervalst, en van de vraag op wie het risico van de vervalsing van de handtekening dient te rusten, kunnen, wat er zij van de juistheid daarvan, onbesproken blijven, omdat de afwijzing van de vordering van Consument wordt gedragen door de hiervóór in 4.1 en 4.2 vermelde gronden.

5. Slotsom

Uit hetgeen hiervoor is overwogen volgt dat het beroep niet gegrond is.

6. Beslissing

De Beroepscommissie stelt bij bindend advies vast dat de bestreden beslissing van de Geschillencommissie wordt gehandhaafd.